

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Однією з переваг є те, що даний податок має високу фіскальну ефективність, займає значну частку у податкових надходженнях до Державного бюджету України. Проте, поряд з цим, він впливає на загальний рівень цін, що значно впливає на діяльність суб'єктів господарювання.

Отже, можна зробити висновок, що ПДВ є основним бюджетоутворюючим податком, адже саме він приносить значну частку податкових надходжень. На відміну від держав ЄС, де основні надходження забезпечуються прибутковим податком з громадян, в Україні цей податок стоїть на першому місці за його фіскальним значенням. Однією з причин може бути ставка податку: у країнах ЄС існує власна шкала ставок, яка передбачає застосування знижених ставок (які можуть бути нижче 5%) на найбільш значущі з соціальної точки зору категорії товарів (у тому числі продукти харчування).

Література

1. Податковий кодекс України: закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Ціна держави. Бюджет України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cost.ua/budget/revenue/>.
3. Оксенюк О. І. Роль податку на додану вартість у формуванні доходів державного бюджету України / О. І. Оксенюк // Інноваційна економіка. – № 1. – 2013. – С. 253-258.
4. Щербина Ю. О. Переваги і недоліки податку на додану вартість / Ю. О. Щербина, Г. М. Рябенко // Студентський науковий вісник: науково-теоретичний журнал. – 2013. – № 1 (8). – С. 79-84.

УДК 338

БРАТЮК В. П.

к. е. н., доцент
Мукачівський державний університет

БУРДЮХ Л. Ю.

Мукачівський державний університет

ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Страховий ринок виступає важливою складовою фінансового ринку України, яка концентрує великі обсяги фінансових ресурсів, а також сприяє розширенню обсягу інвестицій, тому значна увага приділяється аналізу діяльності страхових компаній. Платоспроможність та ефективність роботи страховика визначається обсягом його капіталу, тому дослідження джерел формування капіталу страхової організації є надзвичайно актуальним.

Капітал страхової компанії – це фінансові ресурси у вигляді власних, позикових та залучених грошових засобів чи інших активів, що використовуються у страховій діяльності і забезпечують отримання прибутку. Формування капіталу страховика є процесом залучення фінансових ресурсів, управління їх рухом та перетворенням у конкретні форми капіталу, які здатні забезпечити фінансову стійкість компанії. Капітал страхової організації не є тотожним капіталу підприємства, оскільки страхування є специфічною галуззю, котра функціонує не лише з метою отримувати прибуток, але й зобов’язана надавати страховий захист, тому повинна бути фінансово спроможна його забезпечити.

Джерела формування капіталу страховика зображено на рис. 1.

Рис. 1. Джерела формування капіталу страхової компанії [1]

Найвагомішою частиною капіталу страхової організації є власний капітал. Він утворює основу розвитку страхової організації. Як і будь яка інша економічна категорія власний капітал має свої переваги та недоліки. Перевагами є простота залучення, оскільки рішення приймаються власниками фірми, також вища можливість отримання прибутку, адже не потрібно сплачувати ніяких відсотків за користування ним. Недоліками власного капіталу є висока його вартість та обмеженість обсягу, порівняно із залученим. Щоб з’ясувати особливості власного капіталу оцінимо його частку у валюті балансу 10 найбільших компаній ризикових видів страхування в Україні (табл. 1).

Як бачимо з табл. 1, станом на 30.09.2017 р. найбільша частка власного капіталу у валюті балансу була в страхової компанії «Альянс» і становила 84,39%. Більше ніж 50% власного капіталу з 10 компаній демонструють тільки 3. Інші 7 компаній у більшій мірі використовують залучені ресурси. Найменша частка власного капіталу у підсумку балансу

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

наявна у компанії «АХА страхування» (27,64%). Отже, великі компанії надають перевагу залученому капіталу, оскільки власний є занадто дорогим та обмеженим.

Головною складовою власного капіталу страхової організації виступає статутний капітал. Його частка у структурі власного капіталу топ-10 компаній, які займаються ризиковими видами страхування, становить у середньому 41,67%, майже половину власного капіталу (див. табл. 1). Він відіграє дуже важливу роль у діяльності страхової організації, як на початку створення так і протягом всього часу її функціонування. Від його величини залежить вид страхової діяльності компанії, а також право займатися нею. Статут може формуватися у грошовій формі, а також дозволяється використовувати державні цінні папери в обсязі не більше 25% від загального розміру статутного капіталу страховика. Забороняється формувати статутний капітал за рахунок нематеріальних активів, векселів, коштів отриманих в кредит та коштів страхових резервів.

Таблиця 1

Власний капітал 10 найбільших страхових компаній України станом на 30.09.2017 року

№	Назва страхової компанії	Власний капітал на 30.09.2017 р., тис. грн.		Частка ВК у валюті балансу, %	Частка статутного капіталу у власному, %
		Всього	Статутний капітал		
1	КРЕМІНЬ	2004072,2	510000,0	65,94	25,45
2	АЛЪЯНС	1323819,0	700336,0	84,39	52,90
3	ІНГО УКРАЇНА	624113,6	305543,0	37,81	48,96
4	АХА СТРАХУВАННЯ	474863,0	261975,0	27,64	55,17
5	ТАС СГ	448310,3	102000,0	40,73	22,75
6	УНІКА	411590,0	155480,0	27,74	37,78
7	ПРОВІДНА	322377,0	79541,0	44,66	24,67
8	УКРАЇНСЬКА СТРАХОВА ГРУПА	288020,4	114259,0	32,99	39,67
9	УНІВЕРСАЛЬНА	268170,0	192700,0	36,75	71,86
10	UPSK	266430,2	100000,0	58,10	37,53

Джерело: [2]

В ЗУ «Про страхування» встановлено мінімальний розмір статутного капіталу за валютним обмінним курсом валюти України [3]: в сумі, еквівалентній 1 млн. євро – для страховиків, які займаються видами страхування іншими, ніж страхування життя; в сумі, еквівалентній 10 млн. євро – для страховиків, які займаються страхуванням життя.

Не менш важливим джерелом формування капіталу страховика є залучений капітал. Його основу складають страхові резерви. Ця стаття балансу є однією з найвагоміших складових пасиву, оскільки страховики зобов'язані створювати і вести облік страхових резервів у порядку визначеному законодавством України. Такі резерви формуються за рахунок залучених коштів і мають цільове призначення. Вони вважаються одним із найдешевших видів залученого капіталу [4].

Ще одним джерелом формування капіталу є позиковий капітал, до складу якого входять довгострокові та короткострокові кредити банку, кредиторська заборгованість та доходи майбутніх періодів.

Отже, джерела формування капіталу страхової організації не дуже відрізняються від звичайних підприємств, але у страхової компанії є певні особливості притаманні тільки їй. Поряд із статутним капіталом вагоме місце займають страхові резерви. Капітал страхової компанії створюється не тільки, щоб приносити прибуток, але захищати майнові інтереси страхувальників. Саме тому він потребує дослідження методів управління ним.

Література

1. Чиж Л. М. Сутність, структура та функції страхового капіталу [Електронний ресурс] / Л. М. Чиж // Економіка. Управління. Інновації. – 2012. – № 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2012_1_66.
2. Собственный капитал. Рейтинг страховых компаний Украины за 9 месяцев 2017 года. [Электронный ресурс] / Журнал «Insurance Top». – Режим доступа: <http://forinsurer.com/ratings/nonlife>.
3. ЗУ «Про страхування»: Закон України від 7 березня 1996 року N 85/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>.
4. Добош Н. М. Основні принципи формування та управління капіталу страхових організацій // НУ Львівська Політехніка / 2013.

УДК 338

БРАТЮК В. П.

к.е.н., доцент

ЩОКА Н. І.

Мукачівський державний університет

РОЛЬ СТРАХОВОЇ ПРЕМІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИКА

Основна діяльність, яка дає можливість отримувати доходи будь-якому суб'єкту господарювання – це операційна діяльність. Для страхової організації основною операційною діяльністю є операції зі страхування та перестраховання. Найбільше грошових надходжень страхові організації отримують саме від операційної діяльності у вигляді страхових премій за укладеними договорами страхування та перестраховання. Отримані страховими компаніями премії показуються у «Звіті про доходи та виграти страховика». В українському законодавстві доходи страхових організацій характеризують поняттями «страховий платіж» і «страховий внесок», на відміну від закордонної практики, де використовують термін «страхова премія».

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>